

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

“ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОНОМІКИ”

ЗАКАРПАТСЬКИЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ЗНУ

Свалява - 2025

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Микола ДИВАК, д. т. н., професор, проректор з наукової роботи ЗУНУ

СПІВГОЛОВИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Едіта ГРАБАР, кандидат педагогічних наук, доцент, директор Закарпатського навчально-наукового центру ЗУНУ

Леся ДУБЧАК, кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри комп'ютерної інженерії ЗУНУ

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Мар'ян ТРИПАК, доктор економічних наук, професор кафедри інституту, ректор НРЗВО “Кам'янець-Подільський державний інститут”

Оксана ГОМОТЮК, доктор історичних наук, професор, декан соціально-гуманітарного факультету ЗУНУ

Андрій КОЦУР, к.е.н., доцент, декан факультету економіки та управління

Ігор ЯКИМЕНКО, к.т.н., доцент, декан факультету комп'ютерних інформаційних технологій

Андрій КІЗИМА, к.е.н., доцент, декан факультету фінансів та обліку

Святослав ПИТЕЛЬ, к.е.н., доцент, директор навчально-наукового інституту новітніх освітніх технологій

Василь БРИЧ, д.е.н., професор, директор навчально-наукового інституту інноватики, природокористування та інфраструктури

Віктор РУСІН, к.е.н., доцент, директор Навчально-наукового інституту публічного управління

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ІНТЕГРАЦІЯ СВІТОВИХ ПРАКТИК В УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ

Розман І.І.

доктор педагогічних наук,
професор, професор кафедри англійської
мови, літератури
з методиками навчання
Мукачівського державного університету
rozmanii@ukr.net

Найвищим проявом компетентісного підходу є здатність людини до безперервного самонавчання та саморозвитку – тобто формування ключової метакомпетентності ХХІ століття: уміння вчитися впродовж усього життя. Саме ця компетентність забезпечує адаптивність, стійкість до змін, готовність до освоєння нових знань і трансформації досвіду, що є критично важливим у динамічному, глобалізованому та технологічно насиченому світі.

Ключові компетентності включають спілкування рідною мовою, спілкування іноземними мовами, математичну компетентність, цифрову компетентність, компетентність у сфері науки і технології, компетентність у сфері культури, самосвідомість, соціальну компетентність та громадянські навички, навички підприємництва, навички навчання протягом життя [3].

Освіта ХХІ століття дедалі більше орієнтується не на передавання суто знань, а на формування цілісної системи умінь, навичок і особистісних якостей, які дозволяють людині ефективно функціонувати у швидкозмінному інформаційному та професійному середовищі.

У міжнародних документах (Європейська рамка ключових компетентностей, програма OECD Education 2030, дослідження PISA) компетентісний підхід визначено як основу не лише освітньої політики, а й загальної стратегії розвитку суспільства майбутнього, оскільки саме він формує здатність особистості адаптуватися до змін, приймати відповідальні рішення, навчатися протягом усього життя та ефективно діяти в умовах глобальних викликів [2].

У реформі «Нова українська школа» компетентісний підхід задекларовано як фундаментальний. Як зазначено в освітніх джерелах, «Нова українська школа – це школа компетентностей», у якій знання не є самоціллю, а інструментом формування здатності до рефлексії, критичного мислення, комунікації, творчості та прийняття рішень у складних життєвих ситуаціях та обставинах [4].

У науковій літературі компетентність визначається як інтегрована якість особистості, що охоплює знання, уміння, навички, ціннісні орієнтації, мотивацію та досвід. Особливу увагу приділено особистісно-якісним

компетентностям, які включають: самоусвідомлення та саморефлексію; саморегуляцію та самокерування; соціальну компетентність і командну роботу; критичне та проблемне мислення; креативність і інноваційність [2].

Підвищення якості освіти можливе лише за умови системного впровадження міжнародних освітніх практик.

Україна бере активну участь у міжнародних порівняльних дослідженнях, таких як PISA, для оцінки якості освіти та виявлення проблемних сфер. У 2016 році Україна вперше долучилася до цього дослідження, а також у 2018 та 2022 роках [1].

Одним з таких інструментів є навчання на основі компетентностей (competency-based learning), яке вже застосовується в європейських та англomовних країнах і фокусується на практичному застосуванні знань у реальному контексті.

Виклики полягають у необхідності оновлення програм і методик, підвищенні кваліфікації вчителів для роботи в умовах нової парадигми, розробці ефективних інструментів оцінювання компетентностей, усвідомленні учнями та батьками переваг такого підходу.

Водночас, компетентнісний підхід відкриває перспективу створення сучасної школи, де кожен учень не лише навчається, а й розвивається як активна, відповідальна особистість, готова до самореалізації в умовах глобального світу.

Інтеграція світових практик у систему української освіти через компетентнісний підхід є не просто вимогою часу, а необхідністю для формування покоління, яке здатне мислити, діяти та створювати в умовах невизначеності.

Компетентнісний підхід має стати основою для трансформації української школи в простір розвитку, самостійності та життєвої успішності кожної особистості.

Інтеграція світових освітніх практик в українську школу є стратегічним кроком у напрямі модернізації національної системи освіти відповідно до викликів глобалізованого світу. Така інтеграція передбачає адаптацію успішних міжнародних моделей навчання, орієнтованих на формування ключових і життєвих компетентностей учнів.

Участь України в міжнародних освітніх ініціативах, зокрема PISA та впровадження європейських стандартів якості освіти, створює підґрунтя для осмисленого оновлення змісту та методів навчання. Важливою умовою успішної інтеграції є готовність педагогів до професійного зростання та опанування сучасних педагогічних технологій. У результаті таких змін українська школа має набути рис інклюзивного, гнучкого й компетентісно зорієнтованого освітнього простору, що відповідає найкращим світовим зразкам [5].

Список використаних джерел:

1. Горошкіна О.М. Компетентнісно орієнтоване навчання: сутність, форми і методи 2022. URL: <https://surli.cc/ihkvyq>
2. Дослідження PISA. 2021. URL: <https://surli.li/rtafgb>
3. Ключові компетентності для навчання протягом життя 2021. URL: <https://surli.li/jnnuim>
4. Концептуальні засади реформування середньої освіти», Концепцію Нової Української Школи (НУШ)/ URL: <https://surli.li/frinuk>
5. Міністерство освіти і науки України. (2016). Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. Київ: МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Book-ENG.pdf>